1 Toimenpiteet eduskunnan lausumien ja kannanottojen johdosta

1.1 Perustuslakivaliokunta

Vaalijärjestelmän kehittäminen
HE 55/2014 vp – LJL 1/2015 vp – EK 14/2015 vp
Perustuslakivaliokunta

> Eduskunta edellyttää, että suomalaisen vaalijärjestelmän kehittämiseksi ja vaalilainsäädännön uudistamiseksi käynnistetään parlamentaarinen valmistelu, jossa otetaan huomioon perustuslakivaliokunnan kannanotot. Eduskunta painottaa, että valmistelun tulee olla avointa ja siinä tulee laaja-alaisesti ja ennakkoluulottomasti selvittää erilaisia vaihtoehtoja, joilla parhaiten voidaan lisätä vaalijärjestelmämme toimivuutta ja nostaa äänestysaktiivisuutta, parantaa vaalien suhteellisuutta, pienentää ns. piilevää äänikynnystä ja turvata alueellinen edustavuus.

Oikeusministeriö tulee kuluvan vaalikauden aikana asettamaan hankkeen selvittämään vaihtoehtoja eduskuntavaalien vaalijärjestelmän kehittämiseksi ja vaalilainsäädännön uudistamiseksi eduskunnan edellyttämällä tavalla.

Arto Jääskeläinen, vaalijohtaja, oikeusministeriö

Viittomakieltä käyttävien oikeudet
HE 294/2014 vp – EV 346/2014 vp
Perustuslakivaliokunta

> Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin sen turvaamiseksi, että viittomakieltä käyttävien oikeudet toteutuvat koko maassa siten kuin heidän kielellisiä oikeuksiaan koskevaa lainsäädäntöä laadittaessa on tarkoitettu.

Oikeusministeriö asetti toimikaudeksi 13.2.2017–31.12.2018 uuden viittomakielen yhteistyöryhmän, joka seuraa viittomakielilain (359/2015) toimeenpanoa yhteistyössä viittomakielistä yhteisöä edustavien toimijoiden kanssa. Yhteistyöryhmä on päivittänyt ja ryhtynyt toteuttamaan edellisen yhteistyöryhmän laatimaa jalkauttamissuunnitelmaa, jossa esitetään käytännön toimenpiteitä viittomakielilakia koskevan tietoisuuden lisäämiseksi ja lain soveltamiseksi viranomaistiedottamisessa. Yhteistyöryhmä on käsitellyt kokouksissaan valtioneuvoston piirissä ajankohtaisia viittomakieliin liittyviä asioita ja pyrkinyt varmistamaan hyvää tiedonkulkua keskeisten toimijoiden välillä.

Maria Soininen, ylitarkastaja, oikeusministeriö

Valituskielto virkaan ja virkasuhteeseen nimittämistä koskevasta päätöksestä
EK 22/2015 vp – PNE 1/2015 vp
Perustuslakivaliokunta

> Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee kiireellisesti esityksen valtion virkamieslain muuttamiseksi siten, että valituskielto virkaan ja virkasuhteeseen nimittämistä koskevasta päätöksestä poistetaan. Samassa yhteydessä tulee valmistella ehdotukset myös eduskunnan virkamiehistä annetun lain ja muiden tarvittavien lakien muuttamiseksi niin, että perustuslain 21 §:n 1 momentissa jokaiselle taattu oikeus toteutuu kaikkia julkishallinnon virkoja ja virkasuhteita koskevissa nimityspäätöksissä.

Valtioneuvosto päätti 30.12.2015 ryhtyä lausumasta aiheutuviin toimenpiteisiin. Valtiovarainministeriö asetti eduskunnan hallitukselle lähettämään kirjelmään (EK 22/2015 vp) sisältyneen toimeksiannon mukaisesti kesäkuussa 2016 (VM052:00/2016) nimityspäätöksiä koskevan valituskiellon kumoamista selvittävän työryhmän. Työryhmän lokakuussa 2016 valmistuneen ehdotuksen mukaan valtion virkamieslaissa ja ehdotukseen sisältyvissä muissa virkamiesten palvelussuhdetta koskevissa laeissa avattaisiin rajoitetusti oikeus hakea valittamalla muutosta virkaan ja virkasuhteeseen nimittämisestä. Työryhmämuistio oli lausuntokierroksella tammikuun 2017 loppupuolelle ja hallitus antoi eduskunnan toimeksiannon mukaisen esityksen laiksi valtion virkamieslain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 77/2017) kesäkuussa 2017. Esityksessä ehdotetaan, että valtion virkaan ja virkasuhteeseen nimittämistä koskevaan päätökseen saisi lähtökohtaisesti hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Nimityspäätöksistä ei esityksen mukaan voisi kuitenkaan valittaa, jos nimittämistoimivalta kuuluu tasavallan presidentille tai valtioneuvoston yleisistunnolle, päätös koskee nimittämistä enintään kahden vuoden määräajaksi taikka virka tai virkasuhde täytetään lain nojalla haettavaksi julistamatta. Valitusoikeutta ei olisi myöskään Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen sotilasvirkaa koskevasta päätöksestä, jos virka voidaan lain nojalla täyttää haettavaksi julistamatta. Esityksen käsittely hallintovaliokunnassa mietinnön antamista varten jatkuu helmikuussa 2018.

Miska Lautiainen, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö